

n o v i n y p o t u l n é a k a d e m i e

Uši a Vítr

číslo 12

měsíčník

prosinec 2011

vydává občanské sdružení Proximus v nakladatelství Vetus Via, s podporou přátel a spřízněných duší

Syrovost a odvahu!

Třetí část pamětnických rozhovorů, uskutečněných u příležitosti večera věnovaného památce Milana „Mejly“ Hlavy, v brněnském klubu Fléda, 5. března 2011. Pavel Zajíček (1951) a Tomáš Vtípil (1981).

DG307, Tomáš Vtípil, Josef Klíř, Pavel Zajíček. Festival poesie Potulný dělník 2009, klub Boro – Brno, foto © Tonda Bartoš

Pavle, rád bych Ti položil otázku velmi prostou: jakou roli, jaký význam pro Tvůj život měl a má doposud Milan „Mejla“ Hlavsa?

P. Z.: Určitě obrovské! Ve smyslu jakýmoli, protože tohle je mluvení, post-

mluvení o někom, kdo deset let není, a v čase, kdy byl a kdy jsme se potkali, tak jeho význam – se vším, co ten význam nese – když někoho máš rád, tak ho bereš takovýho, jaký je – protože

to bylo období vnitřní nasranosti, že ten člověk tě nějak podrazí, ale vždycky to bylo na cestě nějakého tvoření, že člověk přivřel oči, jako tedka, když zpětně o tom přemýšlím – takže jeho význam,

Tomáš Vtípil & Pavel Zajíček, Divadlo 29 – Pardubice, 2010, foto © Vladimír Sabo

ať v tom viditelném živým nebo v tom viditelném, že jakoby je, tak pro mě – je. To je vlastně i jeden z pěkných důvodů toho každoročního setkávání, co Mirek Drlík dělá, v čas jeho narozenin, Mejlo-vech.

*Ty sám jdeš zas jinou cestou třeba než kape-ly, které nezažily tak konkrétně ty 70tý léta jako Ty, co z té doby, ten původní motiv nebo náboj, který u Tebe musí nepochybně setr-
vávat, protože člověk je ustavičně živěn tím původním, k čemu se ustavičně vrací, co bys jako ústřední osu toho snažení propojil s tou minulostí – do dneška?*

V každém případě – syrovost a odvahu!

To je právě na tom vidět, mně ty věci, co dělá-te, i ty novější, o tom přesvědčují, to základní ladění nebo výraz tobo, čemu se nepřesně říká DG 307, protože je to spíš životní pocit, životní přesvědčení než kapela – ale to by byla otázka spíš na Tomáše – nechci zrovna vynášet to, že to byla pravděpodobně ona okolnost festiva-lu, který děláme, že jste se vlastně s Pavlem poznali – jakým způsobem P. Z. jako oso-bnost, jako tvůrce, jako básník do Tvého života vstoupil? a kam to vlastně dospívá dnes?

T. V.: No, že to nechceš vynášet, že to bylo za okolností Tvého festivalu, to je pěkný tahle skromnost, ale samozřejmě to tak bylo. Za což jsem rád. No a jakým způsobem vstoupil Pavel... to bylo zají-mavý, já jsem si zrovna ten den přečet' o Pavlovi nějaký článek, kde někdo psal, že Pavel Zajíček zásadně odmítá využí-vání elektroniky v hudbě, a ten samej den jsem dostal od Pavla telefonát, v kterým říkal: „Vem všechny ty počítače! rozhod-ně je vem, a něco uděláme!“

P. Z.: No, pro mě věci jsou v pohybu, všechno! I v tý hudbě, věci, kterým nero-zumím, nebo ani o nich nic nevím, tak ta fascinace jima – ten počítač... už je zasta-

ralej, že jo... zase návrat ke kamenům... ale jít... když už člověk jde dál, tak jít dál, netrávit čas tím, že to začne rozebírat a přemýšlet o tom... Jet!

Daří se Ti, Pavle, jak vidět, dál psát texty, hodně jsem toho slyšel, teď naposled třeba s Garym Lucasem, to vystoupení bylo fasci-nující, ačkoli Tě znám a mnoho vystoupení jsem zažil... zkrátka pořád píšeš, to je dob-ře... ten Tvůj dnešní způsob těch komorních a polokomorních věcí...

P. Z. Přesně jak jsi říkal to „dnešní“, já jsem to slyšel jako „mešní“, ale ono to má propojení, ono to má tu liturgii nějakou v sobě víceméně... a abych nemluvil moc – Tomáš ty věci zase vidí ze svého pohledu, z jiné generace vlastně...

Tomáš sám sebe definuje jako blukaře nebo noise-maker, což v jistém smyslu Ti blízké je, tak bych se jenom rád Tomáše zeptal: co do Tvého osobního a tvůrčího života – pro-tože jsi znám jako multiinstrumentalista, máš více „projektů“, jak se říká – co do Tvého života tato spolupráce s Pavlem při-náší?

T. V.: No, multiinstrumentalista... Já – když mě Pavel oslovil, s nějakou nabíd-kou spolupráce, já jsem je moc neznal, ty starý hlukový věci DG 307, já jsem znal spíš tu písňovou fázi z 90tých let, ale když ses dotkl toho „hluku“, nebo mul-ti... – já nejsem multiinstrumentalista! já umím na housle, trošku, a to ostatní, to je... jakože se toho nějak dotknu, a ono to něco dělá! tak já jsem taky virtózní na – tady – krabičku od sirek! to je s těma ostatním nástrojema taky tak, a já si mys-lím, že toto je asi něco, co tomu Pavlovi pojetí nějak konvenuje... já dělám, co chci, Pavel dělá taky, co chce, a doufám, že to je tak i u jinejch lidí, co tam hrajou – a hotovo...

Ty jsi znám, jak usuzuju podle Tvého člán-ku do HOSTA, jako velmi britický kritik tzv. undergroundu...

P. Z.: To je zajímavý slovo, léta jsem s tím zápasil... ale v poslední době ho začí-nám obhajovat.

Totéž s děje i u mě! je to otázka jenom bloupné terminologie – nelze ty významy slov zni-čit nějakou definicí, jakoukoliv, to se potom všechno z vulgarizuje... ale přece jenom kdy-bys – za sebe, Tomáši – řekl třeba, v tom, čemu se jakoby underground říká, nebo co reprezentují lidé, které nechci jmenovat, co je pro Tebe z toho živorodého?

T. V.: Já jsem Mejlu prakticky neznal osobně, já jsem ho akorát viděl na pódiu, a – když tady děláme ten rozhov-or při příležitosti akce „Vzpomínka na Mejlu“ – já si pamatuju na den, kdy jsem se dověděl, že zemřel, byl jsem v hospo-dě Mýdlo, bylo mně necelých dvacet let, a tam mně to někdo řek', a já jsem šel z té hospody a brečel jsem u toho, přitom to byl člověk, se kterým jsem neměl žádněj blízkěj kontakt, takže jak mám ilustrovat svůj vztah k undergroundu!? takže tak se mě to dotklo...

Ještě, Pavle, bych se Tě rád zeptal na Tvůj momentální vztah k Americe, vztah k New Yorku, co do Tvého života vnesl...

P. Z.: Že čtu teď Patti Smith, v angličti-ně... a je to skvělý... a že neměli vůbec žádný prachy, Mapplethorpe a ona... to je počátek 70tých let, kdy ještě nehrá-la... takže najednou je šílená blízkost v tom skutečným životě, jo, že ona či on, ten fotograf, kterýho si šíleně vážím, tak byli takovídle, že počítali každěj pětník, aby si mohli koupit polívku... to je dobře... to je skvělý...

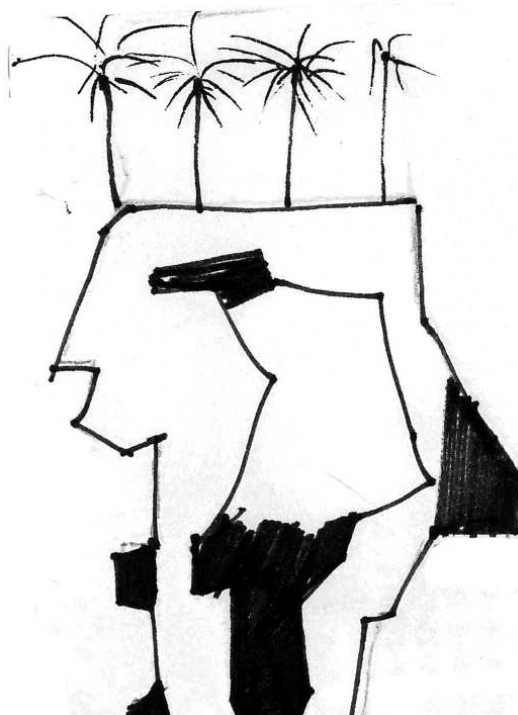
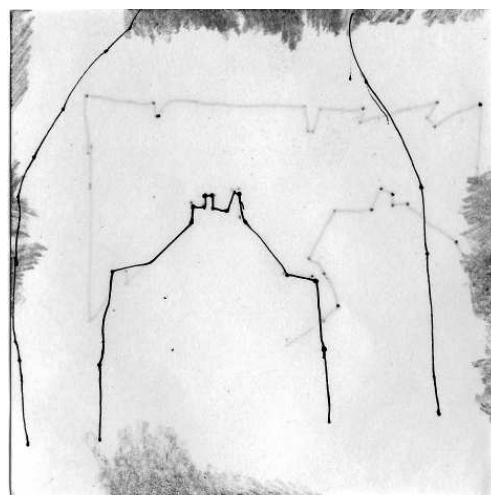
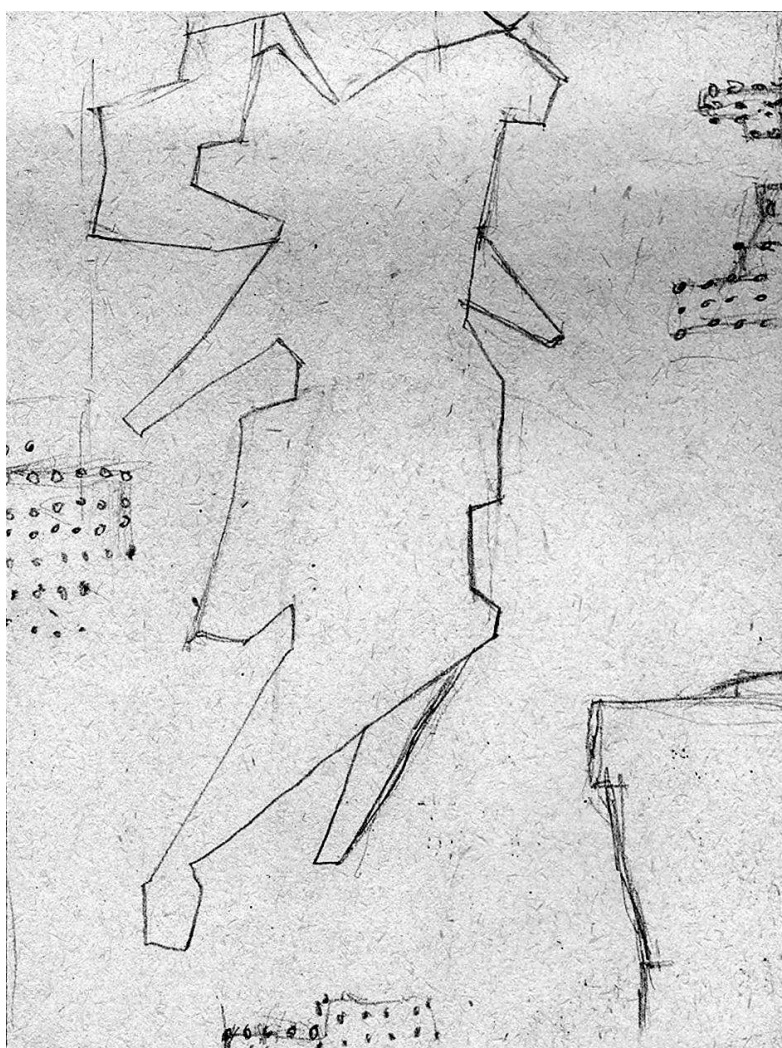
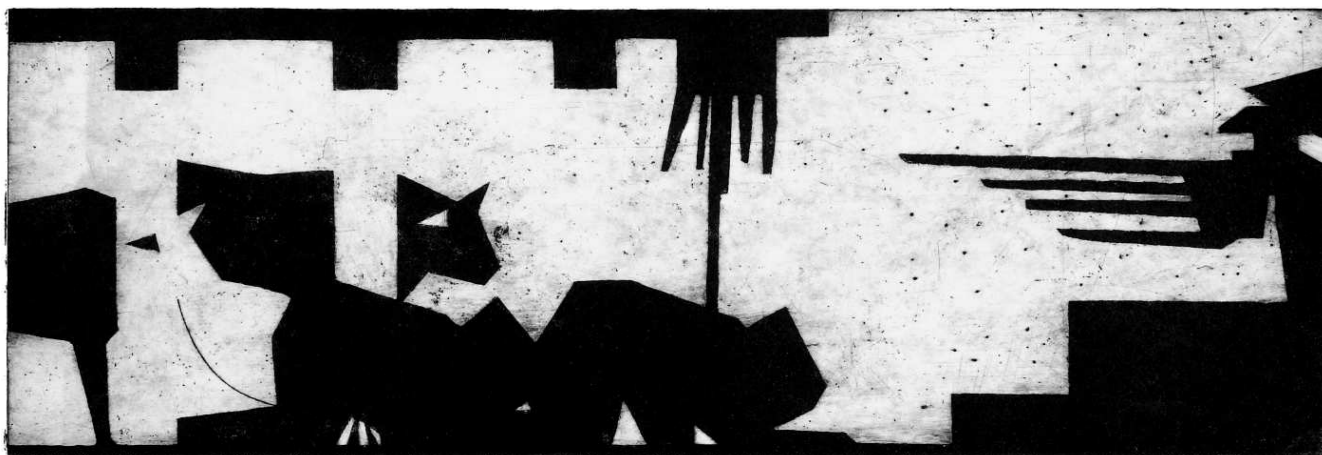
Teď jsou hodně protiamerický nálady...

P. Z.: ... já vím, kam asi míříš, tak aby-chom ušetřili filmovej materiál, já jsem si vybíral to dobrý, mě nezajímal ten mate-riál finanční, tzn. že jsem potkal skvělý lidi... co se týkalo literatury, současný, tak jsem se dotknul x věcí, který byly nád-herný... ale chtěl jsem říct ještě k tomu undergroundu, že význam toho podze-mí už člověk v sobě nese nějak od toho prenatalního stavu, jako to vidění světa, cosi jako ne negativní podzemí, ale pod-zemí jako jedinou možnost, cosi upřím-ného a že si člověk váží... což mohu říct, že si vážím těch tvůrčích činů – i lidí jako takovejch.

Rozhovory, které vedl v klubu Fléda 5. 3. 2011 j. e. f., byly natáčeny péčí organizátora akce „Vzpomínka na Mejlu“ Mirka Drlíka a filmaře Viti Kopřivy, jimž vděčíme za záznam.

Dílna

Aleš Loch (1978), ve výstavním programu Potulné akademie vystoupil se svou instalací grafik ke knižnímu debutu Jiřího Marečka, jeho výtvarný záběr sahá od drobné grafiky po invenční design a návrhářství.

Sépiovou kostí

Jiří Mareček (1979), právě mu vyšla v nakladatelství Kniha Zlín první knížka básní Stébla zkoušet, která byla uvedena v klubu Boro na vernisáži doprovodných grafik ke knížce, jejichž autorem je Aleš Loch.

odposlechy

Soldán:

Dlaně na ubrusu
jak dvě syrový kotlety,
nekecám,
všem na předloktí ukazoval
sbírku zubních stisků,

Říkal,
paměť, ta je na hovno.
Všecko zastavíš!

Ale nesmíš být posera
a na kroucení tady toho drátu
vzít kombinácky.

Titěra:
O zrak prej přišel náhle,
do sklepa zrovna nesl
bedničku naklíčených brambor.

Prdla žárovka, pomyslel si.

Dlaněmi dotápal ke stěně
a nakonec tam chlapi usnul
v náruči kostru bicyklu.

Vonderka:
Kdekdo slyšel, že z tý rány zbudou na silnici
akorát tak vyzuté boty. Ty se sbírají,
zuby jen podrážkami skopou ze silnice.

Ti povídám, to je na furt,
s tím už nic...
To je jak flek na lakovaném stole.

Janík:
Prostě to nešlo, potřetí už.
Přešla to bez řečí,
ale chápej,
chytila mě úzkost.

Ani pak v noci na míse
jsem to nemoh dotáhnout do konce.
A to sem se fakt snažil.
V kapsáři na dveřích
po sobě nechala
cigára a vložky.

Týn:
Žádný z nás nevěděl, kde se vzaly.
Rybáři radši zavolali hasiče.

Padala tma a maso
se zachytávalo do česle jezu.

Deset pytlů bledých řízku
omývala říční voda až do rána,
některé bral proud
a odnášel je pryč.

Fajkus:
Nevim co s tím, prostě se pak cítím líp
a nikomu to dovopravdy neublíží, no ne?

Prodavačky přece knížky zařazují furt.

Prostě vejdu dovnitř a někdy mám vážně
i pocit
jako bych něco sháněl

a pak vrazím Koláře mezi kuchaře
nebo nebo Hůlovou do učebnic.

Někdy mi stačí jen převrátit hřbet v polici,
nejednou máš na sekundu pocit,
že je něco komplet.

Rosmann:
Večer jsem vzal psa tou kratší cestou
okolo oční kliniky. Strasně mrzlo.
To chromované zábradlí,
v zimě svítilo jak neonová trubice.

Měl jsem strašnou chuť sundat palčáky
a oběma ruka je stisknout, až by mě
píchlo v plombách.

Kopřiva:
Pamatuju doby, kdy se ještě dalo zdrhnout.
Mýmu klukovi už je ale jasný,
že není kam.
Minulej týden jsem ho viděl,
stál,
koukal nahoru
a řval.

Werbuňk I.

Žena běží
a za ní prchající
automaticky se dovírají
prosklené dveře butiků
Její tělo
tak nylonově lehké
i pro náruč
otevřené zlomeniny
hysterie
minulo už
flákony embrionálních parfémů
i kožíšky plísni
ve vitrínách
Žena běží
a za ní prchající
automaticky se dovírají
skleněná ostří
kosmických salónů

Werbuňk IV.

Stroje ztichlé
od úst jde pára
Autostráda stojí

Za čelním sklem
v tváři ozářené
jako z kina
odráží se
odštěpená
neutrína

Werbuňk V.

Už odchází

z vyklizených domů
neodnáší nic

pod dlažbou cítí
řasami obrostlé sloupky
kraby a ryby
ledově prázdné oči

ve stojanu hoří pohlednice
s mosty, chrámy
a gondolami

z knihy Stébla zkoušet,
Kniha Zlín, 2011

Vernisáž a hudba v klubu Boro 24. II. 2011 1.-2. kapela Les Psielles s Nikolou Muchou, 3. Emir Čbali, 4. naslouchající M. Kozelka, J. E. F., V. Kalvoda a M. Jabůrek 5. výstavu uvádí M. Jabůrek, J. Mareček, A. Loch 6. publikum hudební produkce © Vladimír „Havran“ Smrýkal

O dílech – a lidech

Vyznání umělce – Homérovi

Umělec musí být stále popírán, obdiv je mu jedem; místo uznání se mu společnost musí odvděčit co nejcitelnějšími kopanci, neboť *nesmí* jednat jinak, odnášejíc si, vzdychajíc tajemnou závistí, plody jeho úsilí, s úmyslem si je přivlastnit, odebírajíc takto krev okysličující ji duchem, jehož se jí z principu nedostává, ježto existuje jen proto, že nemůže nebýt davem, tedy masou jednotlivců, kteří se potřebují ztratit v množství, aby skrze ně alespoň chabě byli s to procítit sebe sama, kdežto umělec je kolektivní i individuální procítění v plné jednotě a živě existuje jen potud, pokud je mimo dav: bezpodmínečně jím proto musí být nenáviděn, haněn a zneuznáván a pronásledován; jakmile se pokusí vyvolat zájem o své dílo dřív, než mu bude uzmu, musí být poplíván, je třeba, aby byl stále v izolaci, aby se neustále ocital v úzkých, neboť jen zoufalství mu dodává odvahu a napájí jeho nitro; musí být vši mocí zbaven prostředků k životu, jichž mají hojně k užívání ti, kdož umělci nejsou, musí být odsouzen k tomu, aby živořil a aby to *dobrovolně* přijal za svůj nejbystrostnější úděl, ocenění mu musí být odepřeno, musí být vláčen největší nuzotou, musí hladovět, aby *směl* umělcem být, neboť to je druh svatosti a než za cenu nejzazšího sebezapření jej vyzískat nelze, musí nevýslovně trpět, aby své utrpení dokázal vyslovit, a musí se také nevýslovně radovat, neustále se potácet na pokraji extáze a šílenství, aby byl dohnán k činům vyjádření, jichž se ostatní neodváží, protože mají vždy po ruce nějakou jinou zástupnou možnost jakožto výmluvu, a pokusí-li se

tvůrčí duch tomuto posvátnému běsnění uniknout, musí být kamením a klacky zahrán nazpátek do *vlastního* bohatství, které je rubem bohatství ostatních, *ježto pouze tam patří*. Sytý a spokojený umělec v čisté a nažehlené košili, pevně usazený v teple domova, je obyčejný maloměšťák, kterým je třeba po právu pohrdat.

Radek Dyma

Poznámková tryzna

Homér měl svůj svět. Svoje rodiče. Svoji kočku Pattinku. Svoje básně. Svoje pivo. A naši fotbalovou Zbrojovku.

V batůžku měl vždy sešit, do kterého psal, nejčastěji v hospodě, často v nemocnici, někdy i doma. V batůžku měl i knihy a časopisy, v hospodách vysedával, psal a četl. V batůžku měl i pivo, které tam prostě chtěl mít, dodávalo mu to klid a jistotu, i když seděl právě v hospodě.

Kdysi jsme se potkali v Praze na ulici, Homér zrovna vylézal ze sklepního okénka celý černý od uhlí, na kterém v tom sklepe nocoval. Hned však byl v reálu a první, co udělal, bylo, než jsme zapadli do hospody, že nakoupil lahvičky a ty vložil do ukládacího boxu na nádraží. Věděl o sobě, že všechny peníze prochlastá a o to příjemnější bude zpáteční cesta načerno vlakem a ty lahvičky budou k dispozici.

Když jsme vyjžděli s kapelou na koncerty mimo Brno, museli jsme zastavovat pravidelně zhruba po 15 kilometrech, protože jak neustále pil, neustále i močil. Jednou začal na benzínce vykřikovat: Proč, proč, proč, neudržíš moč? Sundal kalhoty a místo spodního prádla

zářily na užaslou noční směnu krásné, bílé pemprsky.

Byly to nekonečné cesty... Ale jsem rád, že na dobu strávenou ve společnosti Homéra mohu vždycky vzpomínat jen v dobrém. Mluvil jsem s ním po telefonu večer před tím, než byl uveden do umělého spánku. Omlouval jsem se, že jsem se zdržel v práci a nepřišel. Domluvili jsme se na následující den. Hlas měl slabý a řekl, že už s kapelou asi nikdy vystupovat nebude, že má „ňáskou potvoru v krku“, že nemůže mluvit.

Druhý den jsem ho šel k Milosrdným bratřím navštívit. Už mě k němu nepustili... Z umělého spánku se už neprobral. S Bohem kamaráde.

Libor „Poznámka“ Pospíšil

Pavel „Homér“ Ambrož

(* 12. 8. 1964 † 20. II. 2011)

Poutník

Potkal jsem po cestě z hospody poutníka, kráčel bos po zmrzlém sněhu.

Jako by se nás všech prstama dotýkal – já cejtíl prazvláštní něhu.

Chtěli jsme ho pozvat s kámošma do šopy, tam totiž většinou spíme.

Pohlídnul na mě, já rázem vše pochopil – mnoho toho fakt nevíme...

Jako každé poutník měl zvláštní charisma, byl prostě naprosto jiný.

V takovejch lidech se našinec nevyzná.

Mihnou se tu jako stíny...

...

(úvodní sloky delší básně)

21. I. 2011 restaurace

Vybráno cestou – Walter Pater

Básnictví pracuje slovy, obražujícími se především k rozumu; a nejčastěji má co činiti s určitým námětem nebo určitou příhodou. Někdy nalézá velmi ospravedlněný úkol v sdílení mravních nebo politických snah, jak je tomu často s poesíí V. Huga. V takových případech je dosti snadno rozumu, aby rozlišil látku a formu, nechť byla látka, jež se obrací k pouhému rozumu, jakkoli proniknuta přetvářejícím, uměleckým duchem. Ale ideální typy básnictví jsou ony, v nichž toto rozlišení jest uvedeno na minimum, takže lyrické básnictví, zejména proto, že jsme v něm nejméně schopni odloučiti látku od formy, abychom neod-

ňali čehosi látky samé, jest nejdokonalejším básnickým útwarem. Nejvyšší dokonalost takového básnictví závisí na jistém potlačení nebo těkavosti námětu, takže význam pochopíme cestami, jichž nemůže rozum už sledovati, jako v některých z nejfantastičtějších skladeb W. Blakea, a často v písničkách Shakespearových, jako zejména v oné písni pážete Marianina ve hře *Věta za vetu*, v níž zněžňující síla a poesie celé hry na chvíli přechází v skutečný sled hudebního nápěvu. – Umění tedy vždy usiluje býti takto neodvislým od pouhého rozumu, státi se látkou ryzích představ, zbaviti se zodpovědnosti vůči svému námětu

či materiálu; ideální příklady básnictví a malířství jsou ony, v nichž podstatné prvky skladby jsou tak navzájem spředeny, že materiál nebo námět nedotýká se už jedině rozumu, ani forma jedině oka nebo ucha, ale v nichž forma a látka podávají ve své jednotě či totožnosti jediný účinek „obrazotvorné soudnosti“, onu úhrnnou schopnost, kterou každá myšlenka i každý cit rodí jako dvojce se svým smyslovým protějškem nebo symbolem. – Umění hudební nejúplněji uskutečňuje tento umělecký ideál, toto dokonalé stotožnění látky a formy.

W. Pater, *Škola Giorgioneova*, 1869

Dřevěná cikáda

GEORGE ORWELL

DEVATENÁCT SET OSMDESÁT ČTYŘI /
NINETEEN EIGHTY-FOUR

Argo, 2011, kniha

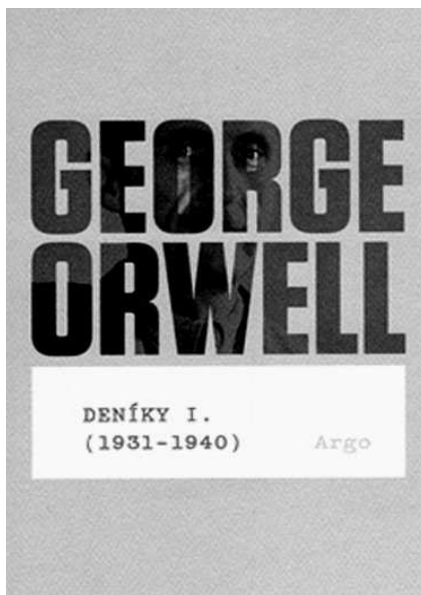

Bilingvní vydání slavného románu, který vyšel již v roce 1949 a byl inspirován stalinistickým režimem. Vize totalitní společnosti, kde není místo pro lásku, vlastní názor ani pro víru ve vlastní smysly, varuje před jakoukoli diktaturou moci. Kniha vychází v novém překladu Petry Kůsově.

GEORGE ORWELL

Deníky I (1931–1940)

Argo, 2011, kniha

První souborně vydané deníkové dílo slavného prozaika a esejisty nám umožní nahlédnout přímo pod ruku tvůrce –

George Orwell ve svých každodenních záznamech glosuje aktuální politickou situaci, růst zeleniny a snůšku slepic na své zahradě, ale v odbočkách rozvíjí též hlubší filozofické úvahy a analýzy. Kniha obsahuje deníkové zápisky od roku 1931, kdy se autor ještě účastnil poklidného česání chmele, až do roku 1940, když již zuřila druhá světová válka.

NEDĚLNÍ LIDÉ

POLASKAKI

Polís, 2011, CD

Na CD najdete třináct písní a představí se Vám čtyři spříznění hosté. V pozici hudebního a zvukového experimentátora se uvede Fila Novotný. Dále dva trombonisté ze severu – Vašek Novák a Jarda Kout. A fenomenální houslista Honza Valta.

Hudební nosič je umístěn v netradičním balení, které je ilustrováno maďarskou malířkou Lili Rontó. Texty jsou psány rukopisem pana Jaroslava Faltuse.

IVAN MARTIN JIROUS

MAGOROVY LABUTÍ PÍSNĚ

Guerilla Rec., 2011, CD

Náhly skon básníka Ivana „Magora“ Jirouse, nositele Seifertovy ceny, nedovolil vydat původně plánovaný projekt

jeho autorského čtení v původním, rozsáhlejší záměru. Vychází tedy jen jedno CD, na kterém je autor zachycen při čtení své nejzásadnější básnické sbírky, ve Valdicích napsaných *Labutích písní*. Skoro 80 minut mluveného slova obsahuje všech 183 básní, namluvených s typickou básnickovou dikcí a posléze lehkou alkoholickou zastřeností. Jednoduchý digipack obsahuje řadu básnickových fotografií, průvodní texty Jana Štolby a Jiřího Gruntoráda a rozhovor s vydavatelem, ve kterém Magor osvětluje „zákulisi“ vzniku této básnické sbírky.

JAROSLAV JERONÝM NEDUHA

ANTIZPĚVNÍK

Galén, 2011, kniha

Kniha *Antizpěvník* přináší autorský výběr z písňových textů a libret Jaroslava Jeronýma Neduha (Pohřeb funebráka, Azbestový guláš, Milá čtyř viselců a dalších) psaných pro skupinu *Extempore*, jež se z původně folkové formace postupně přetvářela, až se stala jednou z nejvýznamnějších českých rockových kapel. Knihu doprovázejí autorovy komiksy a úplná diskografie.

Tyto a další tituly lze objednat
v internetovém obchodě

www.drevenacikada.cz

obchod pro slovo, obraz, zvuk, pohyb, život

Vánoční znamení

Půlnoční mše duchů

Anatole Le Braz

Můj dědeček, starý Chatton, vracel se z Paimpolu, kde si byl pro peníze. Bylo to na Štědrý den. Sněžilo již od rána. Vše bylo bílé, cesta, pole i meze. Obávaje se, aby nezbloudil s cesty, poněvadž ji nebylo vidět, dědeček nechal koně jíti volně, neboť kůň cestu dobře znal.

Když přijel k zříceninám staré kaple, která stála u cesty na břehu trieuxském, uslyšel bítí půlnoc. A hned začal zvon pronikavým hlasem zvoniti jakoby na mši.

„Hle,“ pomyslí si dědeček, „opravili kapli svatého Kryštofa. Toho jsem si dnes ráno nevšiml, když jsem tudy jel. Nedíval jsem se v tu stranu.“ Zvon stále zvonil.

Dědeček se šel podívat, co to znamená.

Kaple stála ve světle měsíčním jakoby zcela nová. Uvnitř se svítilo a načervenalé světlo svíček ozařovalo barevná okna kaple.

Dědeček Chatton sestoupil s koně a přivázal ho k plotu, který byl kolem kaple a vstoupil do domu světcova.

Byl plný lidí a všichni ti lidé byli pohrouženi v rozjímání. Ani zakašlání tam nebylo slyšet, které obyčejně rušívá ticho kostelní.

Stařec poklekl na dlaždici vzadu v kostele.

Kněz byl u oltáře. Ministrant přecházel sem i tam za mřížkou presbytáře.

Dědeček si pomyslí:

„Alespoň jsem neproměškal půlnoční mši.“

A jal se modliti za všechny příbuzné, jak je zvykem, kteří mu zemřeli.

A tu kněz se obrátil k přítomným, jako by chtěl žehnati. Dědeček si všiml, že jeho oči podivně zářily. Zvláštní bylo to, že ty oči se zdály v celém tom zástupu pozorovati jenom jeho, Chattona, a upřeně na něm spočinuly.

Bylo to právě tehdy, když dědeček pocítil jakousi stísněnost.

Kněz vzal hostii z ciboria a drže ji mezi prsty zeptal se dutým hlasem:

„Je tu někdo, kdo může přijímati?“

Nikdo neodpověděl.

Kněz po třikrát opakoval tuto otázku. Naprosté ticho bylo mezi věřícími. Tu dědeček Chatton povstal. Byl rozhořčen, že všichni ti lidé zůstávají neteční k slovům knězovým.

„Na mou věru, pane faráři,“ zvolal, „vyzpovídal jsem se dnes ráno, než jsem se vydal na cestu. Chtěl jsem jíti zítra na Hod Boží k přijímání, ale, je-li vám to vhod, jsem připraven k přijetí Těla a Krve Našeho Pána Ježíše Krista.“

Zatím co dědeček procházel zástupem, aby si klekl ke mřížce u oltáře, kněz sestupoval s oltářních stupňů.

„Žehnám ti Chattone,“ řekl kněz, když dědeček požil Hostii. „Jedné vánoční noci, kdy právě sněžilo jako dnes, odepřel jsem donést poslední posilu umírajícímu. Hle, je tomu tři sta let. Abych byl vysvobozen, bylo třeba, aby někdo živý přijal svaté přijímání z mých rukou. Děkuju ti, vysvobozuješ mne a zároveň vysvobozuješ všechny duše zemřelých, jež jsou zde přítomny. Na shledanou, Chattone, na brzkou shledanou v Ráji.“

Sotva řekl tato slova, svíce zhasly.

Dědeček se ocitl sám v zříceninách budovy, jejíž střechou bylo jenom nebe. Byl sám uprostřed vysokých ostružníků

a trsů kopřiv, které se rozrůstaly všude po zemi zřícené kaple. Musel se hodně namáhat, aby se odtud dostal. Vsedl na koně a pokračoval v cestě.

Když se dostal domů, řekl ženě:

„Jest třeba, abys očekávala mou smrt a nebyla tím překvapena. Už jsem byl zaopatřen. Ale raduj se z toho, neboť toto zaopatření má mne přivést rovnou do Ráje.“

Za čtrnáct dní zemřel.

Archy č. 2, Stará Říše na Moravě I. P. 1946,

přeložila Eva Florianová

Nokturno

Gabriela Mistral

Otče Náš, jenž jsi na nebesích,
proč jen jsi na mne zapomněl!
Vzpomněl sis' na strom v době zrání,
když pukl plod, jenž znachověl.
Můj bok též rána otevřela,
aniž bys na mne pohleděl!

Vzpomněl sis' vždy na hrozen temný
a v lis jej vložil nachový.
Topolů listy rozvál jsi
svým dechem, aby spadaly.
A v temném, širém lisu smrti
nechceš mé tělo zdrtití.

Když šla jsem, květy rozkvétaly,
pila jsem větru falerenské,
svá žlutá víčka sklopila jsem,
by nezřely nic oči mé.

Pevně jsem stiskla rty, co odřekly se,
a sloku zamlčenou nechci vysloviti.
Zranil jsi nachem mraky na podzim,
a na mne nechceš pohledět!

Prodal mne ten, jenž na tvář políbil mne
zapřel mne za plášť hanebný.
Jak v šátek Ty tvář zkrvavělou
pro něho do veršů vtiskla jsem.
A v getsemanské noci temné
Jan opustil mne, Anděl přestrašil...

Únava těžká sklíčila mne
a oči mé se zavřely,
únava dne, jenž na sklonku je,
a ta, jež úsvit předchází.
Únava těžká nebe z mědi
únava nebes lehce modravých.

Sandály své za hlavu vložila jsem,
abych spát mohla, prosím teď.
Ztracena v noci volám znova,
slovy, jimž hlas Tvůj učil mne.
Otče Náš, jenž jsi na nebesích,
proč jen jsi na mne zapomněl!

Z knihy Zoufalství přeložil Zdeněk Šmíd, vydáno tamtéž

Napříč – Glosy – Poznámky

Reformy

Žádná násilná reforma nenapraví zla, dokud lidé zůstanou takoví, jací jsou, a proto nápravy zla nemůžeme očekávat od změny formy našeho života, nýbrž jen od rozšíření dobroty a rozumnosti.

Lev Nikolajevič Tolstoj

Státní pokladna

„Začnou-li sem chodit chudí, kolik jich je, a budou-li žádat peníze pro své děti, nikdy se jednotlivci nenasytí, obec však zchudne. ... vyčerpáme-li ji (*t. j. státní pokladnu*) ve snaze po oblibě, pomocí zločinů ji budeme muset naplnit.“

*slova císaře Tiberia
in: Tacitus, Letopisy*

Trojí aristokratismus a peníze

Vrozené vlohy, pěstitelné ovšem a dalšího osobnostního vývoje schopné, jsou různé: tělesné, duševní a mravní. A podle toho jest možný trojí aristokratismus – aristokratismus krásy, aristokratismus geniality a aristokratismus svatosti. Daleko větší vážnosti však se těší věci, k nimž netřeba vloh a které jsou veskrze získatelné, na příklad peníze. Peníze může mít každý. A právě proto není možna aristokracie peněžní. Peníze a vůbec všechny vnější statky jsou povahy demokratické. V tom, co jsme, není možna rovnost: v tom, co máme, ano – stačí sečíst peníze světa a dělit je počtem lidí.

P., Na blubinu 2/1944

Na lidovou notu

Takhle končí veškerý režimy: všechno je zlejší sen a za nic se neplatí...

Louis Ferdinand Céline

Života běh

Šťasten by byl člověk, kdyby se mohl vrátiti na svou někdejší cestu! – Je to nemožno! Stanovený pořádek žádá, aby šel vpřed, stále, aniž se kdy zastaví, vpřed: ni kroku vzad; vpřed bez ustání, shromažďuje na hlavu svou vinu za vinou. – Přejde smrt, tehdy, ano tehdy jest naděje, že mu dobrotivost Boží dopřeje se zastaviti, přehlédnouti uběhlou dobu, a možná i odstoupiti nazpět.

Petr Jakovlevič Čaadajev

Knihovna

Jaký ohromný poklad může býti v malé vybrané knihovně. Společnost nejmoudřejších a nejdůstojnějších lidí, vybraná ze všech civilisovaných zemí za tisíciletí, zanechala nám zde v nejlepším pořádku výsledky svého bádání a své moudrosti. Lidé sami jsou skryti a nepřístupni, snad byli by netrpěliví, kdybychom je vyrušovali ze samoty a zaměstnání jejich, snad i společenské poměry by je od nás odlučovaly, avšak myšlenka, kterou nesvěřili ani nejlepším přátelům svým, jest napsána tu jasnými slovy pro nás, lidi neznámé a náležející jiné době. Ano, knihám vděčíme za nejprve nejvyšší dobrodiní duchovní v našem životě.

Ralph Waldo Emerson

Míti, či nemíti čas

Věta „nemám čas“ mě uráží, neznamená totiž nic jiného, než „nemám na tebe čas“, ano, je to v pořádku, do jisté míry, do té, jak je to upřímné, pak víme, na čem jsme, a ten člověk prostě do našeho života nepatří, neboť jeho čas, jeho život patří něčemu jinému, někomu jinému, to je v pořádku, den má 24 hodin pro každého, a každý člověk si s nimi může dělat, co chce, jakkoli si je řadit, rozdělovat, něco upřednostnit, něco potlačit, něco vyloučit, to je naprosto v pořádku, co v pořádku není, je obecný žvást, který má ještě horší podobu, a to: „není čas“, proč by neměl být? vždyť evidentně je, ale pro něco, pro někoho jiného, přemýšlím nad tím, na co vlastně já sám „mám čas“, na hodně věcí, proto taky více slibuju, než „čas“ je schopen umožnit, než jsou schopny umožnit okolnosti, jiní lidé, kteří „nemají čas“, a ten „čas“, v mé ideální mysli, pořádek „jako by byl“, ale on vlastně taky není, svým způsobem, v jisté vůli, aby byl, dopouštím se jakýchkoli přečinů vůči času, kterému stále říkám „postůj“, ale on běží, on běží jako u kohokoli jiného, jímá mě jen propast mého jiného chápání tohoto „času“, poněvadž se nemohu smířit s tím, že by „nebyl“, je to prosté, a zároveň velmi obtížné, protože využití času není žádnou zkouškou, žádnou zkouškou generálkou, je nevratné, omezené, drtivé a definitivně na tomto světě mizící v propadlu, přesto – stačí jen ubránit se frázi, nezaručenému žvástu, který nám slina na jazyk přinese, abychom „měli klid“, k čemu? pro koho? to zůstává vždycky otázkou.

j. e. f.

Všechna sláva pánů tvorstva

„za mimořádně idiotský považuju především automobilový průmysl, o jaké to ‚potřebě‘ energie mi tu mluvíte?“ – tato slova jsem si zapsal v Brně na svátek sv. Františka z Assisi 4. října někde na ulici, od té doby se mi – pooperačně – změnil zrak, opravdu znovu vidím, když moje poslední dny byly přikryty mlhou více, než jsem si byl ochoten připustit, teď stojím na křižovatce před Baťovou nemocnicí, střetávají se tam čtyři různé cesty, jedno auto za druhým, počítám osádky, z pětadvaceti aut sedí v každém z nich jen šofér, často velké limuzíny, nějaký terénní vůz, s jediným člověkem, až ve

třetí desítce se objevuje spolejzdec, pak zase jen jeden člověk, víc než sto aut, ani v jednom (kromě dvou případů nějakých montérů či dělníků v nákladácích) ne víc než dva lidé, je mi z toho nanic, z té tuposti, z té zbytečnosti, z té naprosté bezohlednosti ke krajině, k přírodě, k životu, chcete mi tvrdit, že člověk takto trčí ve svém vozítku je schopen vnímat, kde vlastně žije? že dokáže nějak „chránit“ přírodu? životní prostředí? nesmysl, je prostě tupě oblbený technickými „možnostmi“ toho svého křápu, určeného pro vrakoviště, najde se vůbec dost místa pro tyto zbytečné tuny šrotu? včera slyším ve

zprávách, že naše ekonomika „roste“ (jak se to pozná, když ze všech stran média straší, že to a to se bude zdražovat, to a to nebudou platit pojišťovny, tolik a tolik se zbytečně utratilo miliard?), a prý na tom růstu se podílí především automobilový průmysl, to je naše doména, promiňte, ale mám být rád? netrpím snad dostatečně, když se jako většinou pěší pohybuju v té záplavě hračekářů za volantiky na jejich cestách za nicotou a v nicotě svých pohyblivých rakví tkvících? to je opravdu růst? čeho? to bych jednou skutečně rád věděl –

j. e. f., Zlín, 8. II. 2011, 8:34

Underground – traktování času

Magorova zvláštní brána

Skončil Magorův život pozemský. Započal se jeho život nový. Křesťané, a asi ne jen oni, věří, že se započal jeho druhý život na věčnosti. Sám na věčnost myslíval a o věčnosti psával, viz sloku z *Magorových labutích* písní o Plasticích: „Za to, jak krásně hrajou – za jejich Pašije – Pán Bůh je zvláštní branou – do nebe vpašuje.“ Koneckonců, staří křesťané si připomínali smrt svých blízkých pod názvem „narozeniny“: Narozeniny pro nebe. Ale i z hlediska těch, kteří pojmy jako „věčnost“ či „nebe“ pokládají za mytologickou veteš, se započal Magorův nový život: život historické osobnosti, o níž se bádá. Život legendy, o níž se tradují historky s rozličnou mírou autenticity. Život symbolu, k němuž se může koneckonců hlásit kdokoli, kdo to vážně cítí, nebo komu se to zrovinka hodí.

Ony dva nové životy, ten duchovní a ten společenský, mohou být viděny jako oddělené – a nebo naopak, jako nerozdělitelné: idea nového života v duchu může být klíčem k novému životu zde na zemi, v myslích a srdcích a textech. Klíčem, jenž pasuje do oné „zvláštní brány“.

Magor se narodil v Humpolci. To není jen historické faktum, ale i poukaz k možnosti rozumět jeho osobnosti v literárně-geografické hermeneutice, jinak řečeno – v kontextu ducha místa. Vždyť Humpolec, to je Vysočina. A Vysočina, to je v tradici novodobé české kultury místo osamělců, urputníků a podivínů, z nichž někteří byli geniálními tvůrci, někteří jen doopravdivými magory a u některých nebylo a někdy dodnes není lze poznat, jsou-li spíš geniálními tvůrci nebo spíš magory.

Vysočinská půda rodí bytosti jako Otokar Březina, Josef Florian či Bohuslav Reynek, zalezlé ve svých chalupách, posedlé svými vizemi a konající své dílo bez ohledu na dobu, režim a módy. Někteří zrozenci Vysočiny odešli do Prahy či do jiných „velkých světů“ a konali své dílo tam, ale stále s onou „vysočinskou“ zaťatostí – viz Jana Zrzavého či Magorova humpoleckého sourodáka Jana Zábranu. A některé, zrozence odjinud, si Vysočina přitáhla a řekla jim: Sem patříš! Tady konej!

Takto byl do Lipnice nad Sázavou přitažen malíř přízraků Jaroslav Panuška a krom dalších i Jaroslav Hašek – ten Hašek, jemuž je tak často špatně rozuměno jako bodrému pivnímu strejdovi, jako obrázku od Lady; ten Hašek, který teprve na Vysočině usebral svou vnitřně rozpolcenou, temnou, ano, v mnohém ohledu magorovskou bytost k životnímu dílu.

Poustečna v putyce

Dělí-li se tvůrci napříč obory na „tvůrce z kavárny“, ony vceličky hemžící se v houfech na sladkosti nejčerstvějších novinek umělecké scény, a „tvůrce z poustevny“, kterým jsou houfy, sladkosti, novinky a scény dokonale putna, kteří čerpají sílu jen ze sebe sama – je Magor bytostným „poustevníkem“. A to bez ohledu na to, že kolem sebe neustále shromažďoval lidi a velkou část života prožil v hospodě.

Magor se narodil v Humpolci a odešel konat do Prahy. Avšak Vysočina si ho znovu a znovu přitahovala zpět – a to na místa, spjatá s předcházejícími protiproudými zaťatci a s již existujícími duchovními tradicemi. Takto se Magor – i v souvislosti se zájmem svým a své první manželky Věry o alternativní proudy v současném výtvarném umění – ocitl v Petrkově, místě působení Bohuslava Reynka, grafika a básníka úzkosti, vesmírně a liturgicky cítěné bolesti, tvůrce děsícího se lidských hluků a nacházejícího obraz Boží spíše ve zvířátkách svého dvora.

Takto se Magor ocitl ve Staré Říši, místě působení Josefa Floriana, apokalyptika, hlasatele katolicismu nekonformního, protiměšťáckého až anarchistického; ze Staré Říše a přímo z Florianova rodu pochází Magorova druhá manželka Juliana. Duchovní genealogie se tak spojila s fyzickou, „genetickou“. Konečně, takto se Magor ocitl ve Vydří, místě v silovém poli karmelitánského kláštera bývalého a zase obnoveného (a v nové podobě význačného svým nakladatelstvím náboženské literatury, a to nikoliv jen lidové!); místě, kde Magor žil se svou družkou Dášou Vokatou. Znovu a znovu posiluje se tak vazba na kraj, ve kterém se nedá příliš předstírat; kraj dlouhých zim a temnot; kraj poustevníků. Třeba i poustevníků v hospodě a na rockovém koncertě.

Magorovo pražské dílo je dominantně spojeno s hudbou, s rockem, s oním – jeho termínem – Pravdivým příběhem Plastic People, tento pravdivý příběh je pak zase spojen s politickým protestem a politickým pronásledováním. Současná historiografie (viz knihu Miroslava Vaňka *Byl to jenom rock 'n' roll?*) klade si někdy otázku, zda byl rock politický ze své podstaty, nebo zda byla jeho politizace jen důsledkem komunistické perzekuce. Jinak řečeno – jestli by se byly bývaly české hudební máničky politizovaly, vstupovaly do undergroundu a signovaly Chartu, kdyby je byl býval režim nechával koncertovat a natáčet desky. Mnohé možná ne, nebo ne tak výrazně. Avšak, kdyby se otázka otočila směrem k Magorovi, mohlo by se říci zcela obráceně: Magor by se byl podle všeho politizoval, byl by býval vstoupil do undergroundu a signoval Chartu, i kdyby nebylo Plastiků.

Jakkoliv významná byla role Plastiků v české hudbě a v celé nezávislé kultuře, jakkoliv mnoho energie jim Magor věnoval, jakkoliv mnoho ústrků kvůli nim a spolu s nimi snesl – přece se zdá, že prvotní byl u něho nikoliv rock jako takový, „rock pro rock“, ale potřeba nezávislého kulturního projevu, potřeba vymezování nejen vůči komunistickému režimu, ale i vůči středním proudům všeho druhu.

Lze ostatně hovořit o „středním proudu“ i v samotném disentu: Mnozí disidenti se ocitli v opozici proto, že byli režimem násilně vytlačeni ze svých pozic v „běžné“, „veřejné“ kultuře či dokonce v komunistické – byť jistě reformní – politice. Underground, vedený Magorem, se skládal převážně z lidí, kteří nikdy v žádných pozicích nebyli a ani se do nich dostat neusilovali. Zatímco disent chtěl, podle prohlášení Charty, vést dialog s režimem – underground se s bolševiky odmítal jakkoliv bavit. Jak praví jedna z Magorových labutích písní: „Píseň si zpívám má jeden takt – s ďáblem se nesmí sjednat pakt.“

A, jak je v písni řečeno, tento radikální, vyznavačský postoj undergroundu má v sobě jakýsi (přinejmenším implicitně) náboženský aspekt: víru, že zlo skutečně existuje jako metafyzická, živá síla; že s touto silou je nutné bojovat; a že tento boj, třebas se jeví jako marný a v konkrétní situaci, ba i v celém jednom pozemském životě prohraný, má smysl, protože je to jen jedna epizodka ve věčném, vesmírném boji dobra se zlem – v němž dobro nakonec vyhraje.

Jistě, tento magorovský radikalismus je možno kritizovat jako utopický, nepraktický, netaktický. Jistě, dá se namítnout, že kdyby se všichni chovali jako Magor a jeho druzi, kdyby všichni odmítali jakoukoliv komunikaci nejen s oficiálním režimem a jeho kulturou, ale i s váhajícími kruhy „šedé zóny“, nebylo by bývalo mohlo dojít v letech 1988 a 1989 k onomu prolomení izolace disentu, k navázání vztahů se „šedou zónou“, k efektu nabalování sněhové koule a v konečném důsledku k revoluci

listopadu 1989. Avšak, na to se dá zase protinamítnout: Kdyby nebylo onoho nejtvrdšího magorovského jádra, neměly by se další vrstvy na co nabalovat. Kdyby nebylo Magora – nebylo by revoluce.

Od hudby přeneslo se jádro Magorovy tvůrčí aktivity postupně k literatuře. Jeho básnické knihy, sebrané a vydané pak společně v nakladatelství Torst pod názvem *Magorova summa*, se datují od roku 1975. Mnohé z nich jsou víceméně náhodným popěvkem, stopou po okamžité události v životě undergroundového společenství. Sbírká *Magorovy labutí písně*, napsaná ve vězení ve Valdicích, však vykročila nad tuto obvyklou funkci undergroundové poezie a stala se v pravém slova smyslu klasickou. Neboť, co je lepším dokladem klasičnosti díla, než že z něho lidé dokážou citovat zpměti – že úryvky z něj se stanou součástí obecné kultury?

Na to by se opět dalo namítnout, že Magorovy básně si lidé spontánně zapamatují, protože jsou jednoduché, protože jsou to jen takové „říkačky“. Další omyl: Leckteří psali v českém undergroundu „říkačky“ – ale nikdo do nich nedokázal vložit tolik duchovní intenzity a básnické síly jako Magor. Jak to, že on ano, a jiní ne tolik? Jedno vysvětlení tkví v tom, že Magor dokázal propojit tradici undergroundové drsnosti (zděděné mimo jiné od Egona Bondyho) s tradicí české duchovní poezie, nejzřetelněji právě s tradicí Reynkovou. Že dokázal vyslovovat jedním dechem vulgaritu a modlitbu, a to tak, že jedno nepopíralo druhé. Tato dvojedinost dala by se shrnout například jedním raným veršem, ze sbírky *Magorova krabička*, „Boží oko se kundě podobá“. Slova jako „kunda“ přestávají být v Magorových ústech vulgaritami. Stávají se prostě vyjádřením syrové, tělesné, všech iluzí zbavené zkušenosti – jež je v napětí vzájemného protikladu i přitažlivosti se zkušeností duchovní, s gestem modlitby, vroucí touhy po útěše, spočinutí a vykoupení.

A pak je druhé vysvětlení, zdánlivě tautologické. Magorovy básně jsou tak strhující, tak působivé i napříč kulturní a generační proměnou, protože Magor je skutečný básník. Básník buď je, nebo není. To je právě tajemství básnictví. Tajemství, kterému žádná literární věda nemůže porozumět.

Jak se ovšem ona explikovaná, jakoby až histriónská zbožnost slučuje s Magorovým „základním“ životním stylem, s jeho alkoholismem, verbální agresivitou a rváčstvím, nemluvě o divokém životě sexuálním? S měšťanskou, „středoproudou“ představou o zbožnosti se samozřejmě vylučuje naprosto. Dějiny křesťanstva však učí, že jsou i jiné podoby zbožnosti. Francouzský katolický básník Charles Péguy hlásal tezi, že hříš-

ník – míněno pořádný hříšník, ne jen běžný ustrašený lhář a smilníček – je samou svojí hříšností, pokud si ji uvědomuje a uznává, blížek Bohu. Je výsostným objektem Božího zájmu. Péguy uprostřed „středního proudu“ měšťanského katolicismu jen aktualizoval prastarou myšlenku: Nemluví snad Evangelium tak důrazně o ztracených ovčích, o celnicích a nevěstkách, kteří předcházejí do království Božího farizeje?

Nejde jen o zbožnost. Jde o víc. Jde o svatost. Byzantská tradice zná kromě jiných specifický typ svěťce „blázna pro Krista“, slovanským výrazem „jurodivého“. „Bláznovství pro Krista“ je vlastně termín apoštola Pavla z prvního listu Korintánům. Svatost byzantského „blázna pro Krista“ spočívá právě v porušování oněch obvyklých, měšťanských společenských norem, v okázalé provokaci, v až agresivním atakování pořádaných „buržoazních“ křesťanů. Úlohou jurodivého blázna není rušit normy, ale upozorňovat na jejich relativitu. Model „blázna pro Krista“ se na Západě zprítomnil nejvíce v postavě Františka z Assisi, ale pak se objevoval stále více mimo explicitně církevní prostředí. Archetyp „jurodivých“ naplňovali francouzští prokletí básníci či američtí beatníci – a od těch už vede cesta přímo k českému undergroundu a k Magorovi. K tomu, který prosil o „zvláštní bránu do nebe“. K tomu, který si místo svého jména Jirous zvolil přízvisko „Magor“.

Jistě, zdaleka ne každý alkoholik a rváč je „jurodivým bláznem pro Krista“. Proč Magor ano a jiní ne – to je stejné, jako s jeho básnictvím. On měl právo se chovat jako jurodivý světec, protože jurodivým světcem ve své nejhlubší podstatě byl. Jak že se to pozná? Přece tak, že nejenom že sám doufal a věřil v onu „zvláštní bránu do nebe“ – ale „zvláštní branou“ mnohé přiváděl a přivádí k nebi aspoň o krůček blíže.

Magor jako historická osobnost je neopakovatelný. Magor jako duchovní archetyp se opakuje znovu a znovu, v dějinách všech zemí a kultur. Underground jako historický fenomén skončil. Underground jako duchovní archetyp ožívá vždy jindy, jinde a jinak. Ivan Martin Jirous jako člověk uzavřel svůj pozemský život. Magorství jako duchovní výzva se teprve otevírá. Ne jako výzva k vnějšímu napodobování, ale jako výzva ke stejné odvaze a nekompromisnosti, ke stejné urputnému zaujetí skutečnými hodnotami a ke stejné nesmiřitelnému odporu ke sráčům naší doby.

Martin C. Putna

Vyšlo v Lidových novinách 12. II. 2011,
publikujeme se souhlasem redakce

Zápisník psaný mobilními telefony

... dnes je svaté Doroty. Včera na reportáži v pekárně Balabánů ve Veverské Bitýšce. Josefa Balabána zabila americká bomba, když pekl chleba... Měl tři malé děti... Ale tehdy byl alespoň Bůh spravedliv a děti zachránil... A otce správně zabíli...

Ivan M., 26-ún-II 01:52

„Vědecké poznatky o přírodě budou mít cenu jedině za předpokladu, že se obnoví kontakt s přírodou cestou poezie, a odvažuju se tvrdit, cestou mystickou.“ Breton

Mirek F., 05-bře-II 04:16

Na roštu půlnoc a masopust na popel. Všechny lži zpod masky už jsou zase v obličejích.

Ivan M., 09-bře-II 00:58

... adresa popeleční středy... Sport bar 603... dopisy pošlejte přímo na výčep... poste restante... dokud hrobník nerozhraje popelník... a nespočítá mrtvé... a těch 38 dnů mezi masem a popelem... nepodstata, nevěřím...

Ivan M., 09-bře-II 01:35

Místo posledního pozemský soud. Nepomohlo ani umřít... navíc si soudce plete heroin s pervitinem.

Ivan M., 17-bře-II 23:14

... nemáš nějakou literaturu o zvonech? to je celá matematika... navíc při vyzvánění je prý nad zvonom vzduch absolutně čistý, a hlína na výrobu formy se nechá zkvasit s pivem až 8 týdnů, a proč v pověstech tak často ze země vyryje zvon svině, a vytáhne jej čistá panna?

Tomáš P., 29-bře-II 21:03

„Hned sneseny jsou zvony s hůry a vytržena srdce z nich i přelity jsou v nové stvůry...“ Sv. Čech

Tomáš P., 29-bře-II 21:09

Dopis na dno pивní sklenice. Hory, doly, pěna, stín. Telegram volající ráno.

Ivan M., 27-říj-II 02:42

Polní knihovna

Ludvík XVI. byl člověkem jistě obdařeným dobrotou a spravedlností, ačkoliv těžké tělo dusilo v něm jakoukoliv činnost, maje, jak říkal Mirabeau, sílu zmrtvělou. Ale nevládne se naneštěstí ani dobrotivostí, ani spravedlností. Vládne se toliko osobností.

Ludvík XVI. jí neměl ani za mák. Také napolovic proto, že neměl této nezbytné osobnosti, napolovic z lásky (pravda, z lásky eunušské) k obecnému blahu, nešetřil svou mocí, nýbrž házel ji na hlavu těch, kteří ji od něho žádali. Rozhazoval ji kus po kuse, neodpíraje jim nic z toho, čeho na něm žádali jménem obecného dobra, jak se tehdy říkalo; neboť každá doba má své formulky...

Ba skončil tak, on, nejnábožnější člověk svého království, že jim hodil na hlavu až i své svědomí, podpisuje *Občanské zřízení kněžstva*. Zároveň se svou mocí dal všechny svobody..., jež se staly onou svobodou úplnou, onou velkou svobodou, jejíž socha byla vztyčena na tři kroky od guillotiny, a o níž Mme Rolandová pravila: „Co zločinů se spáchalo ve tvém jménu!“

A tolik těch svobod vydal, že Francie ho nazvala jednoho dne jednohlasně: „*Ludvík XVI., obnovitel všech veřejných svobod*.“ Vnutili mu a nechal si vnutiti všechny ministry, od Turgota, encyklopedisty, až k Malesherbesovi, který přál encyklopedii.

Od krále osobního po způsobu francouzském, – *od krále vládnoucího po své libovůli*, jak se říkalo po věky ve Francii, od králů, jako byli Ludvík XI., Jindřich IV., Ludvík XIV. a tolik jiných, – velkých a největších! – svolil se zbábělou nechávaností, která nebyla strachem, nebýti již než králem schůzí.

Svolil ke všem druhům schůzí: Shromáždění notáblů, Shromáždění třetího stavu *ne-shromážděvaného* od r. 1614, vytažení to staré relikvie, která již nesloužila, a konečně Národní Shromáždění, jež se změnilo v Konvent, který mu z vděčnosti srazil hlavu!

A k shromážděním přidal papírky politické procedury, drahé všem parlamentníkům všech dob. Zplnomocnil národ, aby psal své tužby, svá přání, svou vůli do oněch pověstných *sešitů* z r. 1789, z nichž po třicetiletých letech vyšla r. 1814 charta (ústavní listina), aby odešla, kam odešly sešity z roku 1789! Byl to tedy, a tentokrát kapitálně, král parlamentní, tento král Ludvík XVI., král parlamentní v celé síle nebo slabosti slova

toho, – a co mu z toho vzešlo? Nejen že mu přetali krkavice na náměstí Revoluce, – což byla vlastně jeho věc! – ale že tím odťali od Francie i jeho rod.

„*Stát, to jsem já!*“, pravil Ludvík XIV., – a nikdy se to neukázalo pravdivějším než při rudém světle krve Francie, která tekla ručejemi pod kosířem katovým, jakmile Král-Stát byl zasažen!

A revoluce, která počala vládou parlamentární, nikdy by byla nevyšla z anarchie, kterou stvořila, kdyby nebylo *člověka*, který se nanovo ujal lidské a francouzské tradice, kde byla přerušena Ludvíkem XVI., a kdyby znovu nezačal a neobnovil, jak snad nikdy nebyla, vládu osobní.

A není nejkrásnější slávou Napoleonovou, že toto učinil, ačkoliv jest to velmi krásné. Ale v okolnostech, jež nás hřezají, přistupuje ještě to v úvahu, že to nejen učinil, ale ukázal i dnes ještě možným!

Ludvík XIV. a Napoleon! dvojí a dobrá lekce pro tuto hodinu, jež bude pochopena všemi mužnými národy, – nikoliv však těmi, kteří žvatlají jako staré ženy a chtějí učiniti ze svého žvatlotu nějaké zřízení proti vládě osobní.

MONTESQUIEU – ale ne ten president!

I. srpna 1869

Jules Barbey d'Aurevilly,
Akta osobní vlády v Historii

Mluví se o pokroku! A vlády moderní nechtěly by jistotně býti na místě svých vnuků.

V životě pravdivými jsou pouze preludy, o nichž sami sníme. A také končí všechny v bolesti.

Jakou měrou národové povznášejí se k civilizaci, vlády zvrhují se v policii.

Ve věcech, při nichž není srdce, není ruka nikdy mocná.

Kdyby Jidáš žil, byl by ministrem státu.

Jules Barbey d'Aurevilly,
z Myšlenek uvolněných, 1889

Ze starých papírů

V kolaji voda

V kolaji voda, švarna děvucho, v kolaji voda... Jaký obraz! V kolaji bývá voda, když prší a když je mokro, to je odpozorované, ba zažité. (Není jedno pro toho, který tudy jede nebo jde, je-li v kolaji voda...) – Ale co to znamená: v kolaji voda? Nejspíš vůbec nic, je to jen takový neutrální obraz je to pozadí. A na tom pozadí je možné skoro všechno, jakákoli scéna. A byl bych tě býval dávno podved'... Mohl bych, ale nechtěl jsem. V kolaji voda... V kolaji voda být může, ale nemusí. A taky děvucha: můžeme ji nechat pannou (pokud máme na výběr, ó Bože!), anebo ne. Podle toho,

jak naprší, je v kolaji voda. Jednou stejně vyschne. A potom naprší zas. Panna taky byla, a už není a nebude. Ale budou další panny a další děvuchy budou podvedené a v tom smyslu je voda v kolaji metafora lidského života. – ... a je tě škoda, švarna děvucho, a je tě škoda.

Štěpán Kameník, Záznamy 1984-85

Ještě jsme neprošli...

... je 22 hodin, venku padá tichý, husť, úporný déšť, na mne padá chandra (je-li vůbec možné, aby chandra padala doma, u vlastního stolu), snad spíš sklesle po dětství než po domově, jako

by dětství bylo přístavem, do něhož se vracíme po celý život, ačkoliv to už nejde, protože už nemám žádný pocit bezpečí, kdy mě zajímalo to, co je teď a tady, ne co bylo nebo bude (snad jen v nejbližší budoucnosti). A světlo v kuchyni bylo teplé a klidné, rodiče si krájeli tvarůžky na chleba s máslem a smáli se, když jsme krčili nosy, a kočka vstala, natáhla jednu, pak druhou zadní nohu a stočila se vedle dědečka. A teď jsme dospěli a sami. Prší, a tužebník jilmový voní na ztemnělých lukách, kudy jsme ještě neprošli.

A. Š., z dopisu

Úhly pohledu

Pardubické engramy

K uvedení I. vydání knížky Ivana M. Jirouse Ubíječ labutí v pardubickém jazz & blues klubu Ponorka, 23. 2. 2001

... Čtení samo poznamenaly pouze výkřiky Potkana. Při besedě se však kromě monotonního Potkana ozval muž, stojící u pravého předního sloupu, jenž namítal, že ho Magor zklamal (šlo o reakci na Magorovo povídání o Batalionu, kde četl Nerudovy básně a jinou českou klasiku). Muž udával, že ze sebe Magor dělá druhého Vrchlického, a nejde o žádný underground, pokud Magor se účastní oficiálních akcí, čtení z poesie apod. (jinými slovy a bez vulgarit – že se Magor podílí na establishmentu). Poté následovala pro mne sluchově nerozlišitelná změť, kdy se ho Magor snažil otázat, co je na Nerudovi a jiné poesii špatného nebo proti undergroundu, a říkal, že se vlastně jenom poctivě žije. Co vlastně dělá on? – Je nezaměstnaný. – Ale já pracuji – není nic jednoduchého dělat pořady v Batalionu ... Pak začal – pro mne – velmi důležitou pasáž, kterou nedokončil: „Underground je...“ Do toho však onen idiot skočil nějakou urážlivou poznámkou, pak padlo několik výměn stran vzájemného oslovování. Muž namítal, že si nezaslouží, aby ho Magor vulgárně oslovoval (to říkám já, on sám to formuloval jinak), že byl za komunistů zavřený, Magor mu řekl, že on rovněž, muž vykřikoval, za co že byl Magor zavřený, ten že za výtržnictví, a mužík křičel, že on taky. (To směřovalo opět k Magorovu údajnému podporování společenských zvyklostí.) Magor na to řekl, že byl dlouho zavřený za výtržnictví, že zatímco „vy jste si v listopadu zvonili klíčky, já jsem seděl ve vytopeném kriminále a četl jsem si knížky“. Na co si tedy onen muž stěžuje? Magor na současném řádu nemá podíl.

„Celník Rousseau“ pak se ptal Magora na jeho názor na čínskou poesii – ten odpověděl (začátek jsem nezachytila – zrovna jsem totiž šlápla na bytost spící pod naším stolem), že se o čínských básnících mluví jako o vrcholu křehké poesie, ale chce upozornit, že to byli velcí pijani, opíjeli se rýžovým vínem a pod jeho vlivem vznikaly básně, které on sám má velmi rád. „Celník“ odešel pobouřen.

Brzy se vrátil s otázkou, již si příliš nevybavuji, ale týkala se vztahu Magora k východním náboženstvím. Magor řekl, že je katolík, a tím je to jasné, ale když uvažuje o východních náboženstvích, že je mu nejbližší zenbuddhismus, do jisté míry taoismus. Hnuší se mu hinduismus.

Jiný muž se dotázal, zda Magor věří v Boha. Magor řekl: „Jsem katolík.“ Po krátkém zaváhání: „Ano, věřím v Boha. Věřím v Boha... Bůh je... Bůh je pro mne... housenka“, a odkázal na báseň, kterou předtím četl (znáš tu fotku – děťátko zavinuté do zeleného povijanu, na oltáři jakési kaple).

Jistý milý mladík, se kterým jsi krátce předtím hovořil, se ptal na Magorova oblíbeného – spisovatele? básníka? (neslyšela jsem), odpověď si přibližně vybavíš, po jistém váhání řekl slovy, která si nevzpomínám, že jde o nesmyslnou otázku, že má desítky oblíbených, že se z toho nedá vybírat, že se na to nedá odpovídat. Pak následovala velmi důležitá pasáž o vztahu Magora k životu, ke zvířatům atd. Úvod si nepamatuji (jsouc jednak ohlušena hlukem z okolí, jednak do jisté míry i proto, že názory podobné mému mínění si většinou pamatuju po smyslu, ne slovně).

„Rousseau“ pak pobouřeně přiběhl jako čertík a řekl, že to není pravda, že Magor nemá zvířata rád. Že v těch básních neříká pravdu. Magor odpověděl, že má zvířata velmi rád, že pro něj platí totéž, co pro Giacomettiho: „Když se Gia-

comettiho ptali, co by zachránil, kdyby v jeho bytě hořelo, a mysleli na jeho dílo, Giacometti odpověděl, že by zachránil kočku. ... Já bych taky zachránil kočku.“

Někdo z posluchačů (nevím, zda ne nějaká dívka) se pak ptal na Magorovo dílo – ten řekl, že všichni uvádějí Labutí písně, on však vydal více sbírek (a řekl ještě něco, ale za mnou žvanila nějaká holka), do toho mu skočil mužík u pravého předního sloupu, že je Magor přesvědčený, bůhví-jaký není básník, ale... Magor říká: „O tom, jaký jsem básník a jaké jsou mé básně, musí rozhodnout čtenáři. Já jenom vím, že ty básně, které zveřejním, jsou dobré. Já nevím, jaký jsem básník. Ale špatné básně neotisknu.“ A k Labutím písním, pobaven, dodal, že Viktor Stoilov byl vyveden z míry jeho stylem práce, korekturami po hospodách, na dotaz televizní redaktorky, jak se mu s Magorem pracovalo, odpověděl prý Stoilov: „Něco takového jsem v životě nezažil...“

Potkan, vzpomínávací se z mrákot, se pošklebuje: „Ty jsi napsal Magor dětem, pro koho jsi to napsal?“ „Já mám dvě děti, mísenice, Františku a Martu, a pro ty jsem to napsal. Říkám mísenice, protože Juliana je z Moravy – jsou to českomoravští mísenici.“ Mluvil ještě dál, ale to už si nevybavuji – odešla jsem si do zákulisí zdřímnout, jen vím, že neaktivnější (a hodně odporný) Potkan ještě dlouho cenil své vykažené zuby v přibližném úsměvu, ten, kdo seděl za výtržnictví, si nakonec skutečně vykoledoval slibovaný úder, který mu však nezkazil náladu, a odešel se svou ženou spokojen (již nebude Ten, Který Seděl, ale bude Ten, Kterému Dal Magor Do Zubů), „Celník Rousseau“ ještě chvíli u baru šířil východní názory o neodporování zlému a bohu v sobě, neklidně pohlížeje směrem k onomu provokujícímu živlu, jemuž přece nutno odporovat (právě proto, že není přece tak zlý, tak co vlastně to má znamenat?), společnost se ještě hodně dlouho živě bavila, a venku nenápadně a tiše padal sníh, v němž u Proseče vyšlapával jelen svými něžnými kopytky stopu, vedle níž bude zakrátko otisknuta svými meandry stopa naše. ...

Z dopisu A. Š., Zlín 3. 3. 2001

Životní gesto

Florianův vliv nacházíme ale ještě jinde, MIMO církevní struktury a proudy, u autorů-osamělců, kteří se pokusili navázat ne na konkrétní ideologmata a už vůbec ne na vnější znaky florianovských tisků, nýbrž na to nejpodstatnější, to jest na životní gesto, na Florianovu nekonformitu a jeho víru. V české kultuře po roce 1945 nacházíme dva: básníka a myslitele Vladimíra Vokola a básníka a buřiče Ivana Martina Jirouse.

S Jirousem čili Magorem se vracíme zpět do Staré Říše, ba do Florianova krevního příbuzenstva – básníkovou druhou ženou je Juliána Stritzková, vnučka Florianova, dcera malíře Otty Stritzky (1908-1986), jehož půvabně bizarní, rukopisné „autotexty“, jízlivě komentující reálný socialismus, rovněž svérázným způsobem navazovaly na staroříšskou publicistiku. Postava I. M. Jirouse může vzbuzovat asociace zcela odlišné od velebné figury patriarchovy. Přesto – není v poválečných českých dějinách člověk, který by se Florianovi VNITŘNĚ tolik podobal, který by s takovou samozřejmostí a odvahou, s rizikem fanatismu a směšnosti, kráčel proti proudu, bil se s bolševiky i s kapitalisty, s konformitou oficiální kultury i oficiální církve, jako Magor.

Martin C. Putna, Česká katolická moderna v evropském kontextu, Törs, Praha 1998, pag. 432-433

Jeden starší deník – II. část

14. července (0:35)

Velmi krásný den. Je dobré jej zapsat. Přestal týdenní déšť. Konečně první den, kdy přesně fungoval můj vytoužený prázdninový řád. V 10 jsem vstala, vzadu na zahradě se pomodlila žalmy z breviáře (modliti se poezií jest přínosné pro některé typy lidí). Poslze zelený čaj a Husserl. Už jsem z toho byla značně nervózní, že jsem ještě nezačala pořádně číst. Ale přečetla jsem celou třetí přílohu z Krize věd. Na zahradě u stolu a povšechného pěkného soužití rodiny – sestra Marta a Anička v kočárku pod stromem. Psychika (nebo mozek?) dnes výtečně spolupracuje. (! Krása, hurá hurá atd.!!) Tak jsem se vyřítla k prastrýci pro dřevo, které chci použít na stavbu poustevnické chaty na zahradě. Jela jsem tam s károu s prázdnými koly, naložila to rychle, ovšem ve vrátkách se celý náklad vzpříčil, jsa delší než vrátka. Rvala jsem káru vrátky, až jsem musela náklad vyklopit, přeskládat atd. Vrátila jsem se domů určená do ruda. Ale dřevo složeno a to je hlavní. Jenže kůly jsou krátké, takže plán stavby se musí změnit. Nu což!

Náhle jsem ovšem dostala záchvat senné rýmy z pylu neznámého původu. Většinou alergii nemám, ani přípravky na to neberu, ale tohle mne na hodinu upoutalo ke třem kapesníkům, ba i na postel. Chtěla jsem kosit zahradu (v rámci plánu, do kterého patří práce na zahradě), ale nešlo to. Otevřela jsem latinu – gerundivum – tož jsem ji po chvíli zavřela a ulehla. Poslze film v TV. V půl 11 se stavuju u Jany, nesu jí fotky z Vydří. Ona píše. Jako vždy od úterý do pátku. U zeleného čaje, poslední dobou s naprostou pravidelností. Jdu po chvíli v dobré náladě pryč, abych nerušila toto záslužné konání – a otevírám první pivo a internet. A nyní druhé pivo a deník. A potom třetí a snad i to čtvrté dnes dáme, což? U obrazovky počítače pochopitelně. A u popových písni pečlivě vybraných a nahraných z rádia (kazeta před dvěma lety nazvána „K psaní pop 3“). Psaní nebude. Jen čtení nějakých souborů. A možná příchod Marty z vedlejšího pokoje na pokec noční. (Tak už ne, škoda, šla spát, jak jsem před chvílí viděla, když jsem šla pro to třetí pips.) Pěkná noc, skoro až srpnová. Kupky sena po vesnici. Oranžový srpek měsíce na obloze. – Deo gratias za tento den!

17. července (1:49, neděle)

V pátek s Janou na zábavě zde ve Staré Říši, naštěstí dříve domů. Dnes neustálá únava, ale snažím se – seč mi síly stačí – něco dělat. Čtu, po kostele posloucháme s matkou Janička před obědem. Přemýšlím nad knihou, ale nic psát nelze. Člověk by rád, tělo nemůže, ani psychika nemůže. Neustále o prázdninách řeším, zda zrušit naše stránky katolické dekadence a nyní jsem procházela internet a hledala tam něco o New Age. Našla jsem tam docela dost a sestavila z toho pár bodů, ze kterých je tento směr složen. Jsou jen čtyři, ale jak zásadní! Cha! Takže se mi náhle stránky rušit nechťejí, naopak mne přepadá, že je třeba vyhlásit „válku“ New Age. Další myšlenky k tomuto tématu si nechám pro sebe. Zastihuje mne ovšem noční šílenství. Myšlenky se mi v hlavě míchají, člověk se někdy diví, že to mozek unese. Ale i skutečně pozitivní zprávy jsou: rozkvetla mi konečně růže Super Star. Je to růže stařenka, je jí více než čtyřicet let, ale stále je nejlepším z celého mého „harému“.

18. července (pondělí)

Vedro celý den. Pro růže je to ovšem počasí velmi dobré. Přijel „náš knihkupec“ a dovezl knihu Bůh a zlo. Matka mi ji chtěla dát k vánocům, já jsem ji ovšem uchvátla a už dlouho mne žádná kniha tak nepohltila. I Husserl si přišel na své, ale jen z nutnosti. Latina nic.

Náhle mi přišla zpráva od Jany, že prý je to mé sci-fi OK (druhou verzi mi poprávu zavrhl) a mě to tak děsně vzpružilo, že jsem okamžitě vyletěla a začala stavět svou chatu. V tom nejhorším vedru. Jenže mně nedošlo, že je vedro, naopak jsem myslela, že jsem prací tak schvácena, takže jsem do osmi vystavěla kostru oné „budovy“. Kuláky jsou poněkud rozpuštěné a nahnílé, celá chata bude vypadat jako pastouška, ale stejně jsem z toho měla radost. Jen nemám materiál na stěny. Pouze jedny staré dveře.

Blížila se bouře. V pokoji čtu. Počítač. Už jsem to sci-fi úplně zavrhl (a taky proto ho dala Janě jako jakýsi náhrobek) a zase mne napadá, že bych třeba mohla... Ale jak je to příšerně ohraný!!! Tři a půl roku, každé den to samý. A teď poslední rok každý den zase nově: že bych mohla psát? Knihu nebo sci-fi? Tak teda sci-fi. Ne, to se zavrhne, tak knihu, no jo, určitě knihu, vždyť je to můj úkol, ale ne, teď to sci-fi, ale ne, nic, filosofii budu dělat, ale ne, třeba tu knihu..... Každý den, naprosto to samý! A skončí to u popíjení. Ale dneska jsem teda přečetla znova celý idiotský sci-fi (místo psaní), vypila půl litru červeného a teď jdu spát.

19. července

Konečně klidná a „pracovní noc“. Pouze u dvou piv čtu až do tří tu knihu Bůh a zlo. Neřeším psaní, nechce se mi opít, mám dobrou náladu, zpracování knihy je geniální, připadá mi, že konám smysluplnou činnost.

20. července (středa)

Chata dostavěna. Tedy až na střechu. Tam musím napasovat ubrus. Celý příbytek vypadá přesně jako slum. Nej kvalitnější stěny jsou ze staré skříně. Jen tam „trochu“ táhne. Ale počasí není takové, že by se tam dalo být. Myslela jsem, že tam budu moct spát. Zásadnější problém než počasí je velikost této chaty. Možná našikmo bych se tam natáhla, jenže ona tam není ani postel. Inu. (Ale mám z toho radost, to zase jo. Plánovala jsem to už minulé prázdniny, a teď se sama sobě divím, že jsem vůbec schopna něco takového dělat... „Vtipný“ byl závěr stavění. Jana nepřišla na „kolaudaci“, tak jsem tam poseděla sama, s větvema borovice nad hlavou a bylo

Pohřeb I. M. J., Kostelní Vydří 19. 11., foto © Ilona Franczková-Hubáčková

Skalákův mlýn, F. J., v popředí T. Haleš, foto © Ilona Francová-Hubáčková

mi naprosto jasné, že mne bavilo to stavět, ne už tak tam žít. Protože jsem to stavěla kvůli tomu, aby tam bylo lze v ústraní přemýšlet o té práci do filosofie a povšechně něco řešit a to je příšerný boj sama se sebou.) Do stavění jsem se vždycky vyřítla s velkou chutí a neustála, dokud to šlo. Nevybrala jsem si nějak divně své „životní povolání“, když se tak vrhám do činností manuálních nebo zcela nesouvisejících?...

Zítřejší odjíždím do Prahy, uklidit v jedné knihovně. Nic se mi nechce psát. Nějak mi to nejde poslední dobou. Už déle mne přepadá skepse z tohoto deníku.

26. července (2:47)

Končím pomalu noční „orgie“ s vínem i psaním (konečně další dvě a půl strany „sci-fi“!). To abychom šli spát. Tyto prázdniny jsou divné. Já totiž zásadně o prázdninách nechodím na brigády, protože na ně chodím celý školní rok, abych vůbec mohla studovat. A aspoň dva měsíce žít ve Staré Říši a v přírodě tak, jak svoboda káže, je podmínka mého duševního zdraví po následující měsíce. Je dost příšerný fakt, že mnoha lidem to není umožněno ani ty dva měsíce. Už druhý den žiju od dvou tak do sedmi ve své chatě a dnes jsem dočetla Husserla a zítra bych měla začít psát tu práci. Ano, to je sice hezké, ale vyskytují se jisté okolnosti, které mi narušují potřebné soustředění.

Chybí mi jeden člověk, který je podmínkou mé duševní radosti a síly k práci. Bylo nám znemožněno strávit spolu tradiční červencový týden na jedné „chatě“. Jenže já k soustředění na práci potřebuju aspoň týden ten klid, který je jen s tímto člověkem. A ono to není! Všichni si jezdí na prázdniny do zahraničí atd. Mně žádné zahraničí nezajímá. Ani za deset let jsem pořádně nepochopila pole za zahradou. Jenže ani ten jediný týden mi není tento rok dopřán!!! Jak potom pracovat? Normálně, přinutit se, to naštěstí umím, protože bych jinak už naprosto zešléla chaosem. Jenže při „práci“ na to pořád myslím. Pořád.

Jinak jsem se rozhodla, že stránky katolické dekadence budou zachovány. A jinak jsem se rozhodla... že jsem se nic nerozhodla. Ztratila jsem veškerou odvahu psát sem, co si opravdu myslím. Důvod nechápu, ale je to tak. Je docela zajímavé zamyslet se nad tím, kdo by byl schopen psát si veřejně deník! To přece nikdo nemůže myslet vážně, aby jaksi předstíral, že si takto píše deník a jen nějak mimochodem ho uveřejňuje.

Nebo ano?! Buď tam nemůže napsat nic „osobního“, nebo se deník zvrhne v přemýšlení nad tímhle divným způsobem psaní deníku (a má to být vůbec deník, co sem mám psát??? – teď mne to napadlo). A ještě podivnější je (není, ale pro mnoho lidí asi ano), že spisovatel, když píše příběh, odhalí i ty nejosobnější a nehlubší záležitosti své duše, ale kdyby měl něco napsat pro „veřejnost“ s tím, že by tam jasné stálo: toto a toto si Já opravdu myslím, nebyl by toho schopen. Není to psaní přece jen únik ze své osoby, že se psychika rozloží do více postav a vlastně z psychiky samotné vznikají skutečné postavy, o kterých ani člověk nevěděl, že je v sobě má – není důvodem psaní fakt, že člověk nemůže žít sám v sobě? Že by zešlél, kdyby byl odkázán jen na svoji povahu, jen na to, že se jmenuje tak a tak a žije takový a takový život? Není spisovatel stroj, jakýsi seismograf, který přijímá různé postavy a energie do sebe a dává jim život? Já myslím že ano. Tím nechci říct, že jsem spisovatel. Chtěla bych jím být, to zase jo. Ale upřímně: já hlavně neumím a nemohu o sobě psát. A to je taky důvod mé krize deníku. Tak, konečně pravdivá věta! O událostech bych třeba psala, viz první zápis z festivalu, ale když člověk čte nebo pracuje na zahradě, cožpak jsou to „klasické“ události? Třeba bych měla komentovat teroristické útoky, že? To mne ale netěší. Včera v noci jsem důkladně zrevidovala svoji závěť pro případ náhlé smrti těmito útoky způsobené – jedu do Prahy na týden v srpnu a i nadále tam budu pobývat a neustále cestovat metrem – tak co víc k tomu?

27. července 2005

Toto bude asi poslední zápis. Píšu ho přímo v chatě. Jsem ráda, že mám takto zachycený jeden červenec. Za plotem na polích s obilím už je srpen. Poprvé jsem si dnes vzala svou červenou srpnovou košili. Takto vítám každý rok příchod mysteriózního měsíce, každý rok je to stejně hrozné i krásné. Zkoumat srpnové lány a snažit se přijít na to, co znamená to volání, které z nich slyším už od šestnácti let. Je to nejsilnější vyjádření mého „úkolů na této zemi“. Zatím se mi nepodařilo uskutečnit (a ani pořádně rozluštit). To volání je nesnesitelné, psát takto se o něm nedá, pokazila bych ho svými slovy. Na jednoho člověka je moc silné, je jako dech Věčnosti, občas skutečně dech Boží. Proto každý srpen zároveň trpím, myslím, že se mi srdce i duše rozskočí hrůzou a smutkem, a zároveň je to největší radost celého roku. A jestli mi někdo někdy vezme možnost aspoň 14 dní být ve Staré Říši a poslouchat symfonii polí, spáchám teroristický útok.

Petrolejka mi nehoří, dochází petrolej. Stmívá se. Vedle chaty jsou rudooranžové jeřabiny. Další srpnové znamení. Dnes nebudu psát o sobě, jen tu poctu srpnu jsem musela napsat. Červenec přes všechny boje o činnost přes den a opět neúspěšný boj se snahou po třech a půl letech začít znovu psát – přesto byl červenec krásný. Už teď vím, že mě ta vzpomínka na chatu bude živit v Praze. Nějaká sentimentalita na mě leze. Není divu... A můžeme být všichni rádi, že tento deník nepíšu v srpnu. To by už pro mě asi museli přijet zřízenci se svěrací kazajkou.

A ještě na závěr, proč jsem tento deník psala. Abych mohla na samém konci říci: Prosím, všimněte si někdo příběhu, starého tři a půl roku, s názvem Vyhnanci, o kterém jedině mohu říct, že jsem v něm jednou za život uposlechla srpnové volání. Je to moje druhá kniha a ocitla se v děsivém mlčení všech, v jejichž moci bylo vydat ji na pospas lidem. Prý kontroverzní téma atd. Já vím, že tři a půl roku se zdá málo, pro mne ne. Těžko to vydržet, těžko prosit. Já to přesto dělám Ave Aestas, scripturus te salutari!

Františka Jirousová
červenec 2005

PAVEL FAJT
...moravský avantgardní hudebník, pianista, skladatel, hudebník
a hudební aranžér

HUDBA NA POMEZI WORLD MUSIC, ART-ROCKU, FOLK-ROCKU
A EXPERIMENTÁLNÍ ELEKTRONICKÉ HUDBY

Pátek kavárna & knihkupectví
9. prosince **TYGRÍK**
2011 21.00 hod. Pelhřimov
www.kavarnatygrik.cz TYGROVÁNÍ za podpory města

NATHAN BELL
on-LungFish (USA)

UNKILLED WORKER MACHINE

PLEŠATÁ ZPĚVAČKA

9.12.11
BORO
100 CZH

www.heftsparty.cz

Na **ADVENTNÍ KONCERT**
U OLINKA Ve Lhotce u Čekyně
v sobotu 17. prosince
od 18. hod.

Si Vás dovoluje pozvat
nezisková charitativní organizace
the STARÁ DOBRÁ
RUČNÍ PRÁCE
koledy dále zapějí
MANCUSO
ELEKTRICKÁ SVINĚ
NŠOČI

Vaše příspěvky budou použity na
podporu somálských počítačových pirátů

PROGRAM PROSINEC

BORO

BRNO KŘENOVÁ 75

OBVYKLÉ ZAČÁTKY V 19.45 HODIN. ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA
VYBRANÉ AKCE V PŘEDPRODEJI NA BARU A WWW.DREVENACIKADA.CZ

BORO KLUB
INFO: 733 111 111
HLASNÍ NADRAŽÍ
VLAKA
MAGAZIN

INFORMACE: WWW.BORO-KLUB.CZ

1 ČTVRTEK
UŠÍ & VÍTR "HRÁČ NA ZEB" - NOČNÍ NEVYVÁŽENÉ HOVORY J. E. F.
S HOSTY A PUBLIKEM - PRO RÁDIO DRÁŽAN - NA TÉMA "KLUBOVÁ
A DIVADELNÍ HUDBA, MOŽNOSTI ŽIVÉ HUDEBNÍ PREZEN-
TACE V BRNĚ, SOUČASNÝ STAV KLUBOVÉ SCÉNY,
O HUDBĚ OBECNĚ, JAKOŽ I O ŽIVOTĚ" HOSTÉ JOSEF KLÍČ
A DALŠÍ... ZDENĚK VĚTROVEC (KYTARA, ZPĚV), PÁŘENÝ COKÁNEK
- ALTERNATIVE-ROCK (VÝŠKOV) STARSIGN - ART-PUNK (KÝJOV)

2 PÁTEK
VEČER UNDERGROUNDŮVÝCH KAPEL
HROZNÉ - ALTERNATIVE - ROCK - FOLK - MINIMAL (BRNO)
JÁ JSEM POZNAL - UNDERGROUND - PSYCHEDELIC (BRNO)
SKRYTÝ PŮVAB BYROKRACIE - ALTERNATIVE - EXPERIMENTAL
- UNDERGROUND (PRAHA)

3 SOBOTA
FERTILIZER - LIVE ELECTRONICS - MINIMALIST - POST PUNK
(PRA, Č. KRUMLOV), PORADCORE (BRNO)

8 ČTVRTEK
UŠÍ & VÍTR "HRÁČ NA ZEB" - NOČNÍ NEVYVÁŽENÉ HOVORY
J. E. F. S HOSTY A PUBLIKEM - PRO RÁDIO DRÁŽAN

9 PÁTEK
HEFTES PARTY
UNWILLED WORKER MACHINE - DRUMS AND GUITAR
NATHAN BELL - BAJLO (USA), PLEŠATÁ ZPĚVAČKA - METAL

10 SOBOTA
REVOLUTION ACTION 3.0
DJ ICE DOLL - EDM / INDUSTRIAL

11 HOLY WATER - ROCK 'N' ROLL (AMSTERDAM)

15 ČTVRTEK
UŠÍ & VÍTR "HRÁČ NA ZEB" - NOČNÍ NEVYVÁŽENÉ HOVORY J. E. F.
S HOSTY A PUBLIKEM - PRO RÁDIO DRÁŽAN

16 PÁTEK
BLECHA & MARA NAROZENINOVÝ FIKNIK II.
VISION DAYS, WERLOV PJOŠ, INSEMINAČNÍ STANICE,
PEACH US, BERMOUSKEJ KVÁDR

17 SOBOTA
VÁNOČNÍ VEČER
TUMPAČ KVOČ, NIKOLA MUCHA

22 ČTVRTEK
UŠÍ & VÍTR "HRÁČ NA ZEB" - NOČNÍ NEVYVÁŽENÉ HOVORY J. E. F.
S HOSTY A PUBLIKEM - PRO RÁDIO DRÁŽAN - NA TÉMA "MĚNŠINOVÉ
ŽIVOTNÍ A SPOLEČENSKÉ POSTOJE, HOVORY O LIDECH,
KTERÍ SE DOSTALI NA OKRAJ SPOLEČNOSTI, JAKÁ
JE IDEOLOGIE A POZITIVNÍ PŮSOBNOST SPOLEČNOSTI
VĚTŠINOVÉ"
VÁNOČNÍ ČTENÍ VĚNOVANÉ PAMÁTKE IVANA MARTINA JIROUSE
MARTIN ČIMA, J. E. F. A JEZEREL

24 SOBOTA
VÁNOČNÍ VEČER SRPBA
(SORUŽENÍ RODIČŮ A PŘÁTEL BORA A ALKOHOLU)

VÝHLED 2012
PŘIPRAVUJEME: 12.-15. LEDNA 2012 HOMER'S MEMORIAL
BURGTHEATER, NARAJAMA, MASSIVE MUSTACHE,
MIRA KUBIN & JOSEF KLÍČ & TOMÁŠ VŤIPIL, IVO VRBA,
FREE JAZZ TRIO, ŠPINAVÉ SPODNÍ PŘÁDLO, SHAKER C...
PĚTIBEST: REVUE UNO, UM PAKULTURY, REVUE BOX, UŠÍ A VÍTR, CO DŮRA
LAV (HOLATA/PARÁK/DOLÉZAL)...
"HRÁČ NA ZEB" - NOČNÍ NEVYVÁŽENÉ HOVORY J. E. F. S HOSTY A PUBLIKEM
- PRO RÁDIO DRÁŽAN
"EXISTUJÍ DOSUD NĚJAKÁ KULTURNÍ
A DUCHOVNÍ SPECIFIKA HISTORICKÉ ZEMĚ, KTERÁ
SE PO TISÍC LET JMENOVALA MORAVA A KTERÁ
PO ROCE 1989 ZMIZELA Z MAPY EVROPY?"

NEDĚLNÍ LIDÉ
Křest CD
POLASKAKI
host **ČOČKA**

17.12.2011 20.00
KLUB MANDRAGORA
Křenová 10, Brno

HOMER'S MEMORIAL

BORO
12-15/01/2012

Tiráž

Uši a Vítr č. 12, prosinec 2011 • noviny Potulné akademie • vydává Proximus, o. s., s pomocí Boží, přátel a Ministerstva kultury ČR • vychází
poslední čtvrtěk v měsíci • adresa redakce: Vetus Via, Poštovská 4h, 602 00 Brno, telefon 723 025 974 • za redakci odpovídá Jaroslav Erik Frič
• fotografickou a anonční část novin připravuje Fido • v evidenci periodického tisku pod č. MK ČR E 19773 z 18. 10. 2010 • cena 20,- Kč •